

8 Zájmové vzdělávání

V souladu s jednotným mezinárodním konceptem klasifikace vzdělání ISCED poskytují školská zařízení pro zájmové vzdělávání v České republice vzdělání na úrovni ISCED 1 (primární vzdělávání) a ISCED 2 (nižší sekundární vzdělávání). Zájmové vzdělávání se realizuje podle konkrétních školních vzdělávacích programů (ŠVP), jejichž zásady jsou stanoveny v § 5 odst. 2 školského zákona. Umožňuje tak jeho účastníkům získat další vědomosti a dovednosti nad rámec školní výuky a tím dále rozvíjet jejich vzdělávání.

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání jsou střediska volného času (SVC), školní družiny (ŠD) a školní kluby (ŠK). Střediska volného času pracují převážně pod názvem domy dětí a mládeže (DDM), případně jako stanice zájmových činností (SZČ), a to zpravidla jako samostatný subjekt. Školní družiny a školní kluby působí především v rámci základních škol, základních škol speciálních a víceletých gymnázií. Zatímco účastníky zájmové činnosti v ŠD/ŠK jsou zejména žáci jedné školy, aktivit SVC se účastní zájemci různých věkových kategorií z řad široké veřejnosti.

8.1 Podmínky zájmového vzdělávání

8.1.1 Zařízení a účastníci v zájmovém vzdělávání

Přetrvávající poptávka po zájmovém vzdělávání se odráží v celkovém navyšování počtu školských zařízení. Ve školním roce 2019/2020 své služby nabízelo celkem 5 036 zařízení, ve sledovaném období tak došlo k nárůstu o 0,9 %.

TABULKA 100 | Vývoj počtu školských zařízení podle typu zřizovatele

Školní rok	2017/2018			2018/2019			2019/2020		
	ŠD	ŠK	SVC	ŠD	ŠK	SVC	ŠD	ŠK	SVC
MŠMT	8	4	2	8	4	2	8	4	2
Obec	3 606	494	213	3 608	494	213	3 610	486	213
Kraj	240	31	72	241	31	71	225	35	71
Soukromý zřizovatel	176	35	14	195	40	16	214	44	19
Církev	40	33	25	42	34	28	42	34	29
Celkem	4 070	597	326	4 094	603	330	4 099	603	334

Podle typu zřizovatele převažují počtem ŠD, ŠK i SVC zařízení zřizovaná obcí, k nejvyššímu nárůstu počtu těchto školských zařízení dochází u soukromých zřizovatelů. Regionálně se ve sledovaném období nejvíce zvýšil počet ŠD v Praze (o 4,2 %), ŠK v Královéhradeckém kraji (o 17,9 %) a SVC v Kraji Vysočina (o 10 %).

O umístění žáků do ŠD, které jsou určeny přednostně žákům prvního stupně základní školy, je stále velký zájem. Zařízení proto nejčastěji přijímají přednostně nejmladší žáky a žáky dojíždějící. Jako náhradní řešení pro nepřijaté žáky nabízí např. ve spolupráci se SVC zájmové útvary přímo ve škole nebo zapojení do školního klubu. Poptávka po zájmovém vzdělávání v ŠD je na oblastní úrovni řešena spíše navyšováním počtu oddělení než zřizováním nových zařízení. Nejvíce oddělení ve sledovaném období přibýlo ve Středočeském kraji (o 4,3 %), dále také v Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina.

TABULKA 101 | Vývoj počtu ŠD a ŠK a jejich účastníků

Školní rok	2017/2018	2018/2019	2019/2020	Trend
Počet družin	4 070	4 094	4 099	+
Počet klubů	597	603	603	0
Zapsaní účastníci ŠD	337 192	339 037	336 027	-
z 1. stupně ZŠ	330 679	332 286	328 452	-
z 2. stupně ZŠ	3 953	4 231	4 168	-
z přípravné třídy, přípravného stupně	2 560	2 520	3 407	+
Zapsaní účastníci ŠK	47 675*	47 873	46 544	-
z 1. stupně ZŠ	18 142	18 506	17 129	-
z 2. stupně ZŠ**	29 512	29 367	29 415	+

*) V roce 2017/2018 jsou do celkového součtu zahrnuti také účastníci z přípravné třídy / přípravného stupně.

**) Od školního roku 2018/2019 jsou ve statistikách MŠMT účastníci zájmového vzdělávání v ŠK rozděleni na žáky docházející z 2. stupně ZŠ a žáky z víceletých gymnázií, v tabulce jsou sloučeni do jedné kategorie.